

DOI 10.31718/2077–1096.23.4.281

УДК 378. 147

Павленкова О.С., Каськова Л.Ф., Амосова Л.І., Янко Н.В., Садовські М.О.

АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ СПІЛКУВАННЯ

Полтавський державний медичний університет

Натепер формат дистанційного навчання, на жаль, залишається актуальним. Головна мета цієї форми навчання – забезпечити безпечне навчальне та робоче середовище для всіх учасників освітнього процесу. У форматі дистанційного навчання подача матеріалу може бути як асинхронною (здобувачі працюють над матеріалом у довільному порядку, без участі викладача) або синхронною (у режимі реального часу). До асинхронних форматів належать інструменти Google, сайти (розробка власного сайту на відповідній платформі), навчальні платформи (Нова школа, Matific), запис навчальних матеріалів (відеоуроки, відеоінструкції), онлайн-тести (Google Форми, LearningApps ClassTime), інтерактивні дошки (Padlet), проектна діяльність студентів (Google Презентації), квізи (Kahoot, myQuiz, Quiziz) та багато інших форм навчання. Враховуючи сучасні обставини, і, як наслідок, незаплановане дистанційне навчання, викладачі працюють на випередження й заздалегідь створюють чати зі студентами. Робота через месенджери зменшує витрату часу на зв'язок, чати використовують для інформування про домашнє завдання, а також для консультацій зі здобувачами чи опитувань, тобто планування синхронного навчання. У синхронному режимі можна використовувати різні засоби подання матеріалу. Найрозповсюдженіший спосіб комунікації в дистанційних умовах – це відео конференції, організувати які можна за допомогою таких платформ, як Meet, Zoom, Discord, Skype і FreeConferenceCall. Зустрічі організуються за допомогою заздалегідь створених посилань або QR-кодів. Цей формат також можна використовувати для онлайн-дискусій, онлайн-голосувань та онлайн-консультацій. Довгі й нудні он-лайн уроки – не найкращий спосіб навчати. Тому, викладачі мають використовувати й комбінувати різні методи навчання, щоб допомогти здобувачам ефективно вчитися. Сучасні методи, гаджети й програми дозволяють наблизити рівень он-лайн навчання до живого спілкування зі студентами.

Ключові слова: здобувач освіти, викладач, дистанційне навчання, он-лайн, метод.

Публікацію виконано в рамках ініціативної науково-дослідної роботи кафедри дитячої терапевтичної стоматології «Удосконалення методів профілактики і лікування стоматологічних хвороб у дітей з урахуванням чинників їх виникнення» (Державний реєстраційний номер 0121U113868)

Натепер, формат дистанційного навчання, на жаль залишається актуальним. Головна мета цієї форми навчання – забезпечити безпечне навчальне та робоче середовище для всіх учасників освітнього процесу. Зрозуміло, що живе спілкування зі здобувачами освіти замінити ніщо не може, але у разі необхідності проведення занять он-лайн викладач має не монотонно викладати свою дисципліну, а вміти зацікавити слухачів і залучити їх до процесу.

У форматі дистанційного навчання подача матеріалу може бути як асинхронною (здобувачі працюють над матеріалом у довільному порядку, без участі викладача) або синхронною (у режимі реального часу) [2].

Звісно, асинхронне навчання набагато простіше і легше, як в організації, так і в проведенні, але, на нашу думку, якість його не відповідає вимогам засвоєння предмету. Виконуючи самостійно завдання, здобувач може зіштовхуватися з певними проблемами, які перешкоджають йому повноцінно засвоїти необхідний матеріал.

До асинхронних форматів належать інструменти Google, сайти (розробка власного сайту на відповідній платформі), навчальні платформи (Нова школа, Matific), запис навчальних матеріалів (відеоуроки, відеоінструкції), онлайн-тести (Google Форми, LearningApps ClassTime), інтерактивні дошки (Padlet), проектна діяльність студентів (Google Презентації), квізи (Kahoot,

myQuiz, Quiziz) та багато інших форм навчання. Ці методи навчання мають позитивний момент, адже здобувач освіти може у будь-який зручний для нього час виконати завдання, але з точки зору продуктивності, така форма навчання не найкраща [1].

Ми вважаємо, що викладач, який прагне навчити своїх студентів, навіть в умовах он-лайн навчання може це зробити. Для реалізації цього завдання необхідно цікавитися сучасними технологіями, актуальними світовими тенденціями викладання і головне, спілкуватися й дослухатися до молоді.

Враховуючи сучасні обставини, і як наслідок незаплановане дистанційне навчання, викладачі працюють на випередження й заздалегідь створюють чати зі студентами. Робота через месенджери зменшує витрату часу на зв'язок, чати використовують для інформування про домашнє завдання, а також для консультацій зі здобувачами чи опитувань, тобто планування синхронного навчання [7].

Прогресивним й масовим методом є стримінг (stream – це процес потокової передачі даних через інтернет, як правило, у якості переданих даних використовуються відео або аудіо розважального, навчального або інформаційного характеру) через YouTube або Twitch [4]. У такому форматі добре читати лекції чи проводити бесіди.

У синхронному режимі можна використовувати різні засоби подання матеріалу. Найрозповсюдженіший спосіб комунікації в дистанційних умовах – це відео конференції, організувати які можна за допомогою таких платформ, як Meet, Zoom, Discord, Skype і FreeConferenceCall. Зустрічі організуються за допомогою заздалегідь створених посилань або QR-кодів. Цей формат також можна використовувати для онлайн-дискусій, онлайн-голосувань та онлайн-консультацій.

Кілька дієвих методів та прийомів для онлайн-навчання:

1. Спільне навчання – це сучасний метод викладання, який широко використовується в університетах. Викладач формує міні-групи студентів для вирішення проблем, обговорення тем і пошуку відповідей на питання. Це одна з найпопулярніших стратегій навчання після COVID-19, яка допомагає студентам розвивати соціальні навички та швидше розуміти предмети і зміст. Основна перевага цієї стратегії навчання полягає в тому, що кожен здобувач відіграє певну роль в успіху групи. Ця стратегія навчання дозволяє здобувачам розвивати такі навички, як активне слухання й спільна командна робота [3].

2. Використання невеликих смарт-дошок, які можна носити з собою практично скрізь, і вони дозволяють викладачам створювати візуальні ефекти (різні кольори, типи тексту, графіки), що відповідають темі, яка викладається, з метою покращення розуміння студентами матеріалу. Найбільшою перевагою використання таких дошок у вебінарах є ефективність і креативність, які вони можуть забезпечити під час презентації контенту онлайн-курсу [6]. Крім того, коли ці дошки поєднані з надійним програмним забезпеченням для редагування відео, лектори можуть редагувати всю лекцію і надсилати її як документ студентам електронною поштою.

3. Перевернуте навчання – один із ключових сучасних методів навчання, який полягає в тому, що процедура викладання змінюється на протилежну [5]. На відміну від традиційних методів навчання, у стратегії перевернутого класу підхід протилежний до того, коли студенти вивчають матеріал в аудиторії, а потім відпрацьовують його вдома. Основна перевага перевернутого викладання полягає в тому, що воно дає студентам достатньо часу для розуміння теми. Крім того, ця стратегія дозволяє учням обмірковувати ідеї, пов'язані з навчальним матеріалом, і ділитися ними з одногрупниками.

4. Гейміфікація (навчання за допомогою ігор) – одна з найцікавіших стратегій навчання у вищій освіті. Всупереч поширеній думці, що методи гейміфікації важливі лише в початковій та дошкільній освіті, вони однаково ефективні для всіх [3].

Однак відповідальність за ефективне навчання за допомогою гейміфікації лежить на викладачеві, який повинен розробити і спланувати

найбільш підходящі проекти для студентів, ураховуючи специфіку майбутньої професії.

Для того, щоб утримати інтерес здобувачів протягом тривалого періоду часу, необхідно використовувати різноманітні цікаві техніки й стратегії гейміфікації. У процесі гейміфікації є кілька онлайн-платформ, до яких можуть звернутися викладачі, наприклад, онлайн-вікторини, ігри та головоломки для студентів вищих навчальних закладів.

Висновок

Довгі й нудні он-лайн уроки – не найкращий спосіб навчати. Тому, викладачі мають використовувати й комбінувати різні методи навчання, щоб допомогти здобувачам ефективно вчитися. Сучасні методи, гаджети й програми дозволяють наблизити рівень онлайн навчання до живого спілкування зі студентами. Викладачі під час онлайн-навчання повинні використовувати комбінацію різних методів викладання, керуючись можливостями навчальних ресурсів. Тобто, поєднання традиційних методів викладання з новими аудіо- та візуальними технологічними інструментами для більшої дієвості. Це робить зміст занять більш цікавим і захоплюючим, а також підвищує залученість студентів.

Особистий внесок авторів

Павленкова О.С. – збір та узагальнення даних, написання рукопису; Каськова Л.Ф. – редагування рукопису, остаточне затвердження рукопису; Амосова Л.І. – аналіз та інтерпретація результатів; Янко Н.В. – редагування рукопису; Садовські М.О. – концепція та дизайн.

Конфлікт інтересів

Автори повідомляють про відсутність конфлікту інтересів.

References

1. Hunt DP, Haidet P, Coverdale JH, Richards B. The effect of using team learning in an evidence-based medicine course for medical students. *Team Learning Medicine*. 2003; 15: 131–9.
2. Kovalenko NP, Bobrova NO, Hanchko OV, Zachepylo SV. Motyvatsiia studentiv yak zaporuka uspishnoho profesiinoho rozvytku [Students' motivation as a promise of successful professional development]. *Medychna osvita*. 2020;3(88):43-48. (Ukrainian).
3. Kaskova LF, OYu Andriianova, Amosova LI. Perspektyvy zastosuvannya informatsiinykh tekhnolohii u navchalnomu protsesi likariv-stomatolohiv [Prospects for the use of information technology in the educational process of dentists]. *Suchasni trendy rozvytku medychnoi osvity: perspektyvy i zdobutky: materialy navch.-nauk. konf. z mizhnar. uchastiu, m. Poltava, 24 bereznia 2022 r. Poltava; 2022. P. 132–133. (Ukrainian)*.
4. Kaskova LF, Pavlenkova OS, Amosova LI, Soloshenko Yul. Suchasni profesiini kompetentnosti pedahoha vyshchoi shkoly [Modern professional competences of a teacher of a higher school]. *Aktualni pytannia lnhvistyky, profesiinoi lnhvodydaktyky, psykholohii i pedahohiky vyshchoi shkoly: zb. statei VII mizhnar. nauk.-prakt. konf., m. Poltava, 24–25 lystopada 2022 r. Poltava, 2022. P. 101–103. (Ukrainian)*.
5. Orlynskyi VL. Pedahohika vyshchoi shkoly [Pedagogy of high school]: navch. posib. Kyiv; 2009. 472 p. (Ukrainian).
6. Leshchenko TO, Shevchenko OM. Motyvatsiia navchalnoi diialnosti zdobuvachiv vyshchoi osvity yak providnyi chynnyk pidhotovky fakhivtsiv [Motivation of educational activity of students of higher education as a leading factor in the training of specialists]. *Trends in the development of science in the modern world: proceedings of the XXXIII International scientific and*

practical conference, Graz, Austria, 23–26 August 2022. Graz: International Science Group, 2022. P. 247–251. (Ukrainian).

7. Likhachov VK, Dobrovolska LM, Taranovska OO, Shymanska YaV. Mozhylyosti vykorystannia zasad fasylytatyvnoi vzaiemodii v umovakh vyshchoi medychnoi shkoly [Possibilities of using the

principles of facilitative interaction in the conditions of a higher medical school]. Suchasni trendy rozvytku medychnoi osvity: perspektyvy i zdobutky: materialy navch.-nauk. konf. z mizhnar. uchastiu, m. Poltava, 24 bereznia 2022 r. Poltava; 2022. P. 169–171. (Ukrainian).

Summary

CURRENT TEACHING METHODS IN THE DISTANCE COMMUNICATION FORMAT

Pavlenkova O.S., Kaskova L.F., Amosova L.I., Yanko N.V., Sadovski M.O.

Key words: student of education, teacher, distance learning, online, method.

Currently, the distance learning format is of great relevance. The primary objective of this mode of education is to establish a secure learning and working environment for all participants in the educational process. Within the distance learning framework, material delivery can take on either an asynchronous approach (where students engage with the material independently, without direct teacher involvement) or a synchronous one (in real-time).

Asynchronous formats encompass a range of tools and platforms such as Google tools, website creation (using appropriate platforms), educational platforms (New School, Matific), recordings of educational material (video lessons, video instructions), online tests (Google Forms, LearningApps, ClassTime), interactive whiteboards (Padlet), student project activities (Google Presentations), quizzes (Kahoot, myQuiz, Quiziz), and various other forms of interactive learning.

Given the current circumstances and the unexpected shift to distance learning, teachers proactively engage in planning and creating chat spaces with students. Utilizing messengers streamlines communication, with chats serving as a platform for sharing homework updates, providing consultations to applicants, and conducting surveys – essentially, planning synchronous training.

In the synchronous mode, various means are employed for presenting material. Video conferences, facilitated through platforms like Meet, Zoom, Discord, Skype, and FreeConferenceCall, are the most prevalent communication method in remote conditions. Meetings are arranged using pre-established links or QR codes. This format is versatile, extending its use to online discussions, voting, and consultations.

Long and boring online lessons are not the best way to teach. Therefore, teachers should use and combine different teaching methods to help learners learn effectively. Modern methods, gadgets and programs make it possible to bring the level of online learning closer to live communication with students.